

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a JUDr. Miloslava Výborného v právní věci žalobkyně: **Administrace insolvencí CITY TOWER, v. o. s.**, se sídlem Hvězdova 1716/2b, Praha 4, zastoupena JUDr. Zbyňkem Jirouškem, advokátem se sídlem Táborská 65/29, Praha 4, proti žalované: **předsedkyně Krajského soudu v Ostravě**, se sídlem Havlíčkovy nábřeží 34, Ostrava, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 19. 12. 2016, č. j. 45 A 73/2016 – 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Krajský soud v Praze usnesením ze dne 19. 12. 2016, č. j. 45 A 73/2016 – 40, odmítl žalobu na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu. Touto žalobou se žalobkyně domáhala určení, že opatření žalované ze dne 18. 5. 2016, sp. zn. KSOL 20 INS 11085/2016 (dále jen „napadené opatření“), kterým žalovaná pro insolvenční řízení vedené u Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci pod shodnou sp. zn. určila insolvenčním správcem JUDr. Janu Kudrnovou, Ph.D., bylo nezákonným zásahem, a určení, že napadené opatření, kterým byla žalobkyně zařazena na konec pořadí pro určování insolvenčních správců do insolvenčních řízení vedených u Krajského soudu v Ostravě, bylo nezákonným zásahem. Dále žádala, aby soud žalované zakázal pokračovat v porušování práva žalobkyně být ustanovena insolvenčním správcem pro uvedené insolvenční řízení a v porušování práva žalobkyně nebýt napadeným opatřením o určení osoby insolvenčního správce zařazována na konec pořadí pro určování

insolvenčních správců do insolvenčních řízení vedených u Krajského soudu v Ostravě a aby soud žalované přikázal vydat opatření o určení osoby insolvenčního správce, kterým pro uvedené insolvenční řízení určí žalobkyni.

[2] V odůvodnění usnesení krajský soud uvedl, že ze závěrů obsažených v nálezů Ústavního soudu ze dne 6. 9. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3141/15, vyplývá, že opatření vydaná podle § 25 odst. 5 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „insolvenční zákon“), nespádají pod „ryzí“ výkon státní správy předsedou soudu, ale jsou natolik spojena s probíhajícím insolvenčním řízením, že se jedná o akt hybridní povahy. Tato jeho „správně-soudní“ povaha tedy znemožňuje považovat jej za jakýkoliv z uvedených úkonů, proti kterým je přípustná žaloba ve správním soudnictví, neboť tato opatření nejsou vydávána „v oblasti veřejné správy“. Při vydávání opatření podle § 25 odst. 5 insolvenčního zákona proto předsedu soudu nelze považovat za správní orgán, neboť při této činnosti nenaplňuje definiční znaky, kterými správní orgán vymezuje § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nemůže se proto jednat ani o zásah ve smyslu § 82 s. ř. s., neboť ten může provést pouze správní orgán. Ochranu ve správním soudnictví proti napadenému opatření však nemůže žalobkyni poskytnout ani jiný žalobní (návrhový) typ. Z uvedených důvodů proto krajský soud dospěl k závěru, že napadené opatření nelze přezkoumat ve správním soudnictví, neboť jeho přezkum vybočuje z rámce pravomoci soudů ve správním soudnictví. Pro nedostatek pravomoci krajského soudu k přezkumu napadeného opatření nejsou splněny podmínky řízení, přičemž tento nedostatek je neodstranitelný. Krajský soud proto žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

II.

[3] Proti tomuto usnesení podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[4] Stěžovatelka uvedla, že při podání žaloby byla vedena právním názorem vysloveným v usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 4. 2016, sp. zn. II. ÚS 3234/15. Tímto usnesením Ústavní soud odmítl v typově zcela shodné věci ústavní stížnost stěžovatelky s odůvodněním, že „*stěžovatelce - před podáním ústavní stížnosti - musí být dána možnost obrany základních práv formou správní žaloby ve správním soudnictví*“, že „*není důvod, aby se tvrzeňým zásahem do stěžovatelčích práv - při šetření principu subsidiarity - před podáním ústavní stížnosti nezabývaly správní soudy na základě stěžovatelčiny správní žaloby podané ve smyslu ustanovení § 82 a násl. s. ř. s.*“, a že „*nic nebrání správním soudům, aby předmětné opatření případně považovaly za úkon, resp. „rozhodnutí“ správního orgánu podle ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s.*“. Ke dni podání krajským soudem odmítnuté žaloby, přitom neexistoval jiný (opačný) právní názor vyslovený některým z vrcholných tuzemských či mezinárodních soudů. Stěžovatelka tedy neměla žádnou pochybnost, že tento názor je názorem správným.

[5] Přípustnost ústavní stížnosti podle § 75 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, je podmíněna vyčerpáním všech procesních prostředků, které stěžovatelce zákon k ochraně jejího práva poskytuje. Pokud tedy stěžovatelka podala správní žalobu, činila tak v důvěře v jediný tehdy existující právní

pokračování

názor Ústavního soudu, že právě tato žaloba je oním procesním prostředkem, který je třeba vyčerpat před podáním ústavní stížnosti.

[6] Z uvedených důvodů stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III.

[7] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Předmětem kasačního řízení, tak jak je vymezen v kasační stížnosti, je posouzení, zda krajský soud postupoval správně, když odmítl žalobu stěžovatelky z důvodu nedostatku své pravomoci přezkoumat napadené opatření.

[10] Otázkou, zda může soud ve správním soudnictví přezkoumat opatření předsedy insolvenčního soudu podle § 25 odst. 5 insolvenčního zákona, se zabýval Ústavní soud v nálezu ze dne 6. 9. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3141/15. Dospěl přitom k závěru, že proti tomuto opatření nejsou přípustné další opravné prostředky, a lze se proti němu proto v krajních případech bránit přímo ústavní stížností. V této souvislosti je třeba uvést, že Ústavní soud si byl vědom toho, že v minulosti dospěl k odlišnému závěru. K tomu uvedl, že „[n]epřehlédli, že ústavní stížnost jiného stěžovatele proti obdobnému opatření byla v minulosti odmítnuta pro nepřípustnost s tím, že se má bránit žalobou ve správním soudnictví (usnesení sp. zn. II. ÚS 3234/15 ze dne 5. 4. 2016, rozhodnutí Ústavního soudu dostupná na <http://nalus.usoud.cz>). Při vědomí, že usnesení soudce zpravodaje, vydané v jiné věci není závazné pro další rozhodovací činnost Ústavního soudu, nicméně dospěl k odlišnému právnímu hodnocení.“

[11] Podle čl. 89 odst. 2 Ústavy jsou vykonatelná rozhodnutí Ústavního soudu závazná pro všechny orgány i osoby.

[12] K otázce závaznosti nálezů Ústavního soudu se Nejvyšší správní soud v obecné rovině vyslovil např. v rozsudku ze dne 3. 12. 2009, č. j. 2 Aps 2/2009 – 52, publ. pod č. 2000/2010 Sb. NSS. Uvedl, že „právní názor, obsažený v odůvodnění rozhodnutí Ústavního soudu a mající precedenční dopady, je obecně závazný při řešení typově shodných případů, tj. i nad rámec konkrétní rozhodované věci. Pro tento závěr svědčí zejména princip rovnosti v právech a princip předvídatelnosti rozhodování orgánů veřejné moci. Z těchto principů totiž plyne právo každého na stejné rozhodování v typově obdobných případech, což současně vylučuje libovůli při aplikaci práva“. V daném rozsudku Nejvyšší správní soud dále citoval z nálezů Ústavního soudu ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. IV. ÚS 301/05, podle něhož „[o]becný soud je povinen respektovat vyložené a aplikované nosné právní pravidlo (rozhodovací důvod), o něž se opíral výrok nálezů Ústavního soudu, při rozhodování následujících skutkově obdobných případů. Postup obecného soudu, jenž právní názor v nálezu vyjádřený odmítne respektovat, není v rozporu s čl. 89 odst. 2 Ústavy, pokud je z opodstatněných a důkladně vysvětlených

důvodů přesvědčen o tom, že je nutno právní závěry prezentované Ústavním soudem revidovat. Důvodem ospravedlňujícím takový postup však nejsou pouhá tvrzení obecného soudu, že právní názory Ústavního soudu jsou argumentačně nezpochybnitelné, že judikatura Ústavního soudu je v připodobnitelných věcech nekonzistentní a že je respektuhodná jen tehdy, naznačuje-li podrobně další rozhodovací praxi. Reflektování ústavněprávních výkladů Ústavního soudu nemůže záviset na tom, zda jsou orgány veřejné moci subjektivně přesvědčeny o jeho správnosti a dostatečné přesvědčivosti. Obecné soudy musí zajistit užitím interpretačních principů rozumnou aplikaci nálezů Ústavního soudu i v případě, že jeho judikatura není zcela jednotná a konzistentní, přičemž nalézání konzistentní linie v ústavní judikatuře musí být činěno v dobré víře“. Nejvyšší správní soud dále v uvedeném rozsudku vyšel ze svého rozsudku ze dne 14. 9. 2005, č. j. 2 Afs 180/2004 - 44, podle něhož „jestliže Ústavní soud v některém svém rozhodnutí zformuluje ústavně konformní výklad právního předpisu, je nutno tento výklad respektovat i v obdobných kauzách, byť se jedná o procesně samostatná řízení. Opačný výklad, který by kupř. s odkazem na vázanost soudce zákonem podle čl. 95 odst. 1 Ústavy ČR odmítal respektovat právní názor Ústavního soudu, by představoval logickou chybu, jelikož tato vázanost výkladem norem nadzákonné (ústavní) síly musí být pro soud při aplikaci jednoduchého práva určující. Navíc nelze přehlédnout, že opačný závěr by ve svých důsledcích vedl k nerovnosti účastníků jednotlivých soudních řízení a k nepředvídatelnosti soudního rozhodování, což samozřejmě představuje pochybení dosahující ústavní intenzity.“

[13] V návaznosti na tato východiska dospěl Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci k závěru, že krajský soud byl právním názorem vysloveným Ústavním soudem v předmětném nálezu ze dne 6. 9. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3141/15, precedenčně vázán. Pokud jde o stěžovatelkou tvrzený rozpor mezi tímto nálezem a usnesením Ústavního soudu ze dne 5. 4. 2016, sp. zn. II. ÚS 3234/15, pak je třeba uvést, že „precedenční síla kteréhokoliv nálezu převažuje nad silou usnesení“ (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. IV. ÚS 301/05, bod 88). Krajský soud tedy nepochybil, když s odkazem na závěry Ústavního soudu obsaženými v nálezu ze dne 6. 9. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3141/15, žalobu stěžovatelky odmítl.

[14] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[15] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, již by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. července 2017

pokračování

Mgr. David Hipšr
předseda senátu